

CD KLASSIEK

Spaanse geluiden
Isaac Albéniz

Isaac Albéniz (1860-1909) was een geboren Catalaan, maar een musicoloog uit Barcelona moedigde hem aan om 'Spaanse' muziek te componeren. Op dat moment had de piepjonge Albéniz reeds, in het gezelschap van zijn vader, de halve wereld afgereisd als klaviervirtuoos en wonderkind. Hij verbleef zelfs een tijd in Brussel om er te studeren aan het conservatorium. Hij overleed veel te jong aan een nierziekte.

Albéniz' eerste zogenaamde 'Spaanse' werk is de Suite española opus 47 die de jonge pianiste Katia Michel wondermooi uitvoert samen met de Recuerdos de viaje (reisherinneringen) opus 71. Albéniz schreef de suite oorspronkelijk voor piano en niet voor gitaar, hoewel het werk vaak zo wordt uitgevoerd. De twee stukken vormen een aaneenschakeling van verfijnde kleinere eenheden, die telkens een aparte stemming oproepen. In de suite zijn dat Spaanse steden als Granada, Sevilla, Cadiz of regio's als de Asturië, Aragon, Catalonië, Castilla en merkwaardig genoeg Cuba. In de Recuerdos is het programma even evocatief, maar wat

minder plaatsgebonden. Toch moet men niet denken dat het om een letterlijke uitbeelding gaat. Albéniz is immers een veel te goed componist, gezegend met een grote verbeeldingskracht. Hij slaagt erin om op basis van typische ritmes en melodische lijnen uit de volksmuziek perfect originele muziek te schrijven. Dit is echt klassieke muziek en geen folk, ook al verwijst de componist naar flamenco en andere typische dansen uit zijn land.

Katia Michel is een waar talent. Ze haalde de mosterd vooral bij dé Spaanse pianiste Alicia de Larrocha, die zo vaak Albéniz' muziek vertolkte. Zoals haar mentor slaagt Michel erin de eigen onverwisselbare charme van deze muzikale gedichtjes te vatten en elegant te koesteren, niet plat te walsen. Haar aalvlugge vingers, in combinatie met een foutloze perfectie in de uitvoering, maken dat de techniek geen ogenblik de stemming aantast. Ze vervalt ook nimmer in sentimentaliteit en laat de muziek fijn klinken, vol temperament en kleuren, kortom zoals het moet. Wie dat kan, mag goede hoop koesteren voor de verdere carrière. (JC)

Isaac Albéniz, *La España imaginada*, door Katia Michel (piano), Columna musical (distributie codex), collection Jovenes Interpretes, 1CM0254, 22,30 euro.

CD KLASSIEK

Harmonica op Réunion
Ker Ourio

Olivier Ker Ourio (Parijs, 1964) is een harmonicaspeler in de stijl van Toots Thielemans. Hij is een afstammeling van Bretoense zeevaarders die zich in de achttiende eeuw op het eiland Réunion vestigden. Enigszins romantisch vertelt hij dat ze daar hun 'magische boom' vonden.

Alles draait om een eenvoudig verhaal: een man droomt op een nacht over een magische boom, met dikke takken en wild lover. Wanneer hij ontwaakt, blijkt hij bezeten van die boom. Hij vertrekt meteen, over land en zee om de boom uit zijn droom terug te zien. Na vele jaren heeft hij die nog niet gevonden en keert hij

terug naar huis, waar hij in zijn tuin die boom aantreft, nog wel in volle bloei. Hij is ook nooit weg geweest, maar stond daar al vanaf de eerste dag. Het heeft echter wel een leven lang geduurd alvorens hij in staat was te zien wat heel nabij te vinden was.

De 'toverboom' is de titel geworden van zijn debuutalbum, waarop hij samenspeelt met de legendarische Belgische gitarist Philip Cathérine. Maar hij wordt ook bijgestaan door André Ceccarelli op de drums en Emmanuel Bex aan het Hammondorgel. Een kleine bezetting, maar wel perfect op elkaar ingespeeld waarbij ieder ook zoals in alle goede jazz de gelegenheid geboden wordt om te soleren. Misschien moeten we ze wel zien als vier vrienden die elkaar gevonden hebben aan de voet van een toverboom. We luisteren naar muziek vol dromen: van bossanova, calypso, rumba en habanera. Tot zelfs de goede oude wals toe. (JC)

Magic Tree, door Olivier Ker Ourio (harmonica), André Ceccarelli, (drums) en Emmanuel Bex (hammondorgel), Plus Loin Music (distributie harmonia mundi), PL4531, 20,65 euro.

BOEK ONDERWIJS

Wat is een goede leerkracht?
Bert Roebben

Dit boek richt zich allereerst tot leerkrachten in functie of in opleiding. Bert Roebben gaat op zoek naar de eigenschappen van een goede leraar en schetst in zeven stappen waaraan hij of zij moet voldoen. Of beter, wat voor de auteur hoopvolle stappen zijn om aan meer dan louter kennisoverdracht te doen, en dit niet en-

kel in de vakken godsdienst, maar in elke discipline. Roebbens uitgangspunt is dat leraar-zijn veeleer een roeping is dan een beroep dat je uitoefent na de lerarenopleiding. Natuurlijk heeft een leraar een opvoedkundige bagage nodig om voor de klas te staan, maar vooral de manier waarop hij of zij met leerlingen in dialoog treedt, is van belang. De schoolgaande kinderen en jongeren moeten eerst en vooral 'leren' hun eigen weg te gaan. De leerkracht is daarbij veeleer een richtinggever, eerder dan een specialist in een vakgebied, stelt Roebben.

Elke hoopvolle stap bouwt de auteur op vanuit de praktijk. Die is de auteur niet vreemd door zijn eigen netwerk: vader was directeur van een basisschool, zijn echtgenote is godsdienstleerkracht in het middelbaar en een nichtje volgt momenteel de lerarenopleiding en doorlas het boek vóór publicatie.

Naast de praktijk komt ook een begrijpbare theorie aan bod om te besluiten met een vleugje verbeel-

ding die het nog concreter maakt. En een 'uitdaging' om de lezer aan het werk te zetten.

Dit boek over lesgeven reikt talrijke tips aan om het proces van lesgeven te 'verlangzamen' en te komen tot gesprek en ontmoeting, zonder dat de leerkracht zich echter te kwetsbaar opstelt, maar wel eerlijk en oprecht in dialoog treedt met de leerlingen. De tips kunnen deels worden overgenomen door anderen die met jongeren omgaan, in het bijzonder ouders, maar ook jeugdleiders of catechisten. De auteur gebruikt het beeld van de leraar als koorddanser, maar zijn we niet allemaal op zoek naar het evenwicht dat de koorddanser staande houdt, ook al is dat soms moeilijk te vinden? (TH)

Roebben Bert, *Scholen voor het leven. Kleine didactiek van de hoop in zeven stappen*, Acco, Leuven, 2011, 172 blz., 22 euro, ISBN 978 90 334 8485 8.

BOEK ROMAN

Bloedgetuigen
Johan De Boose

Bloedrode kaft, bladranden Brood gekleurd. De nieuwste roman van Johan De Boose — een turf van 734 bladzijden — trekt

alleen al door zijn vorm de aandacht. En van bij de indrukwekkend gekunstelde openingszin sleept het verhaal van Jean (Johan) Martin je mee. Een jongen 'van bij ons', geboren en getogen in het Vlaanderen van de jaren 1920 en 1930. Zijn verhaal is slechts een van de verhaallijnen die de auteur uitwerkt, naast het leven van een Russische ballerina die de Tweede Wereldoorlog meemaakt en de joodse Lev, wier pad ongewild dat van Johan Martin kruist, eens beiden in de hel van Leningrad verzeild raken. Want in tegenstelling tot zijn vrienden, met wie hij in de eerste oorlogsmaanden richting Frankrijk fietst, kiest Johan Martin ervoor om naar het Oostfront te trekken.

Tussendoor laat de auteur de twintigste eeuw zelf aan het woord. De eeuw die God dood ver-

klaarde. Die idee illustreert De Boose ook typografisch: telkens het woord 'God', in welke context dan ook, wordt gebruikt, worden die drie letters doorstreept.

Verwacht geen mooi verhaal. Oorlog is niet mooi. Het literaire talent van Johan De Boose brengt die grauweheid in al zijn aspecten tot leven. De auteur dankt velen voor hun getuigenissen en kritische blik. Bij hen historicus Bruno De Wever en Oswald Van Ootegem, die zelf naar het Oostfront trok. Uit interviews blijkt bovendien dat De Boose elke plaats die hij beschrijft, ook daadwerkelijk bezocht. (NL)

Johan De Boose, *Bloedgetuigen*, de Bezige Bij, Antwerpen, 2011, 734 blz., 29,95 euro, ISBN 978 90 8542 265 5.

BOEK GESCHIEDENIS

Vikingen aan het front
Romain Vanlandschoot

Met 2014 in het vooruitzicht, de honderdste verjaardag van het uitbreken van de Eerste Wereldoorlog, verschenen al meerdere persoonlijke documenten van soldaten die de wereldbrand meemaakten. Heel wat verhalen bleven immers lang verborgen in de familiearchieven. Deze uitgave is geen egodocument, maar een historisch verslag van de oorlogsjaren van Joris Lannoo (1891-1971). Joris, eigenlijk Georges, nam de drukkerij van zijn vader in Tielt over en bouwde haar na 1919 uit tot een van 's lands belangrijkste Nederlandstalige uitgeverijen.

Bij het uitbreken van de oorlog vluchtten de jonge Lannoo en en-

kele vrienden naar Noord-Frankrijk. In februari 1915 schreef hij zich in als oorlogsvrijwilliger. Het Belgische leger zocht namelijk Nederlandstaligen met een humanioraopleiding om het officierenkader te komen versterken. Snel komt Lannoo terecht in kringen van Vlaamsgezinde (onder)officieren. Bovendien is hij oudleerling van de priester Cyriel Verschaeve, die tijdens de oorlog in de Vlaamse Beweging een groot prestige opbouwde. Aan het front stichtte hij een studiering van Vlaamse intellectuelen, de Vikings. (Nog altijd is het logo van de uitgeverij een vikingenschip.)

Achter het front ontstond een nieuwe Vlaamse elite, die zich tegelijk inspande voor de taaltouwen in het Belgische leger als een eigen politieke visie begon te ontwikkelen. Romain Vanlandschoot, eminent historicus van de Vlaamse beweging en auteur van een opgemerkte biografie over priester Cyriel Verschaeve, rijmt de Vlaamsgezinde activiteiten van Lannoo met het oorlogsgebeuren. Belangrijkste bron zijn Joris Lannoo's persoonlijke documenten. Ons viel vooral de brief op van moeder Lannoo die na de wapenstilstand van 11 november 1918 een wanhopige brief schrijft aan koningin Elisabeth om haar zoon-officier,

haar enige kostwinner, thuis te krijgen. Het Belgische leger liet immers ook de vrijwilligers niet snel afzwaaien.

Over Lannoo's verdere leven vernemen we in dit boek niets. Daarover heeft Vanlandschoot al eerder gepubliceerd. In de jaren 1930 sloot de uitgever zich immers aan bij het (fascistische) Verdinaso van zijn streekgenoot Joris Vanseveren, ook een oorlogsvrijwilliger. (EDS)

Romain Vanlandschoot. *Een Vlaamse Viking aan het front. Het verhaal van Joris Lannoo en zijn vrienden tijdens Wereldoorlog I*, Lannoo, Tielt, 2011, 159 blz., 17,99 euro, ISBN 978 90 2099 523 7.